

Praha 4. 7. 2013

22

Činnost praktických lékařů pro dospělé v roce 2012

Activity of general practitioners for adults in 2012

Souhrn

Primární péči o dospělou populaci zajišťovalo k 31. 12. 2012 v České republice celkem 5 290 praktických lékařů pro dospělé (přepočtený počet na plné úvazky). Na 1 lékaře pro dospělé připadalo v republikovém průměru 1 632 registrovaných pacientů a 7,4 tisíce ošetření. Na 1 registrovaného pacienta bylo vykázáno 4,5 ošetření-vyšetření za rok. Preventivní prohlídky představovaly 6,2 % z celkového počtu ošetření-vyšetření. Zajištění primární péči o dospělou populaci se dlouhodobě výrazně nemění, nepříznivě se však vyvíjí věkové složení praktických lékařů pro dospělé.

Summary

Primary care for adults in the Czech Republic as of 31. 12. 2012 was provided in total by 5 290 general practitioners for adults (in full time equivalent). Per 1 GP for adults there were on the average 1 632 registered patients and 7.4 thousand examinations. Per 1 registered patient there were 4.5 examinations per year. Preventive examinations represent 6.2 % of the total number of examinations. Provision of primary care for adults does not change markedly in long terms, but the age structure of physicians evolves unfavourably.

Aktuální informace o činnosti praktických lékařů pro dospělé čerpá, pokud není uvedeno jinak, z údajů pravidelného ročního sběru dat v rámci Programu statistických zjišťování MZ, konkrétně z ročního výkazu o činnosti zdravotnických zařízení pro obor praktický lékař pro dospělé. Tento výkaz vyplňuje každá ambulantní ordinace praktického lékaře pro dospělé, včetně ambulantních částí nemocnic, ve všech zdravotnických zařízeních bez ohledu na jejich zřizovatele. Zpravodajské jednotky, které odevzdaly výkaz za rok 2012, představovaly 93 % všech zpravodajských jednotek a zahrnovaly 95 % všech registrovaných lékařů.

Počet lékařů uvedený v tabulce 1 představuje celkový počet registrovaných praktických lékařů pro dospělé a byl převzat z Registru zdravotnických zařízení. Zdrojem údajů o věkovém složení lékařů je Registr lékařů, zubních lékařů a farmaceutů.

K 31. 12. 2012 zajišťovalo v České republice primární péči o dospělou populaci, dle údajů Registru zdravotnických zařízení, celkem 5 290 praktických lékařů pro dospělé (jedná se o přepočtený počet na plné úvazky, včetně smluvních pracovníků).

I nadále dochází ke stárnutí praktických lékařů pro dospělé. Jejich věkové složení (podle údajů z Registru lékařů, zubních lékařů a farmaceutů k 31. 12. 2011) bylo následující:

do 34 let	4,8 %	55–64 let	37,7 %
35–44 let	15,2 %	65 let a více	14,6 %
45–54 let	27,7 %		

Průměrný roční přepočtený počet praktických lékařů pro dospělé (včetně smluvních) za zpravodajské jednotky, které odevzdaly výkaz činil 5 014,85 a tomuto počtu odpovídalo 5 340 fyzických osob. Relativní ukazatele vztahující se k počtu lékařů byly napočteny na průměrné roční přepočtené počty lékařů.

U praktických lékařů pro dospělé, za které byly odevzdány výkazy, bylo registrováno 8,2 milionu pacientů. Pokud bychom provedli přepočet na celkový počet registrovaných lékařů, bez ohledu na to, zda odevzdali výkaz, bylo by to 8,6 milionu pacientů.

V průměru na 1 úvazek praktického lékaře pro dospělé připadalo 1 632 registrovaných pacientů. Nej hustší síť ordinací praktických lékařů pro dospělé (tj. nejnižší počet registrovaných pacientů na 1 úvazek lékaře) je dlouhodobě v Hl. m. Praze a Olomouckém kraji (méně než 1 500 registrovaných pacientů na 1 úvazek lékaře). Naopak nejvyšší počet registrovaných pacientů na 1 úvazek lékaře vykázaly kraje Středočeský a Pardubický (oba 1 814), dále kraje Ústecký, Liberecký a Kraj Vysočina (všechny přes 1 700). Rozdíl mezi maximální a minimální krajskou hodnotou tohoto ukazatele činil 384 pacientů.

Praktičtí lékaři pro dospělé na odevzdaných výkazech vykázali za uplynulý rok celkem 37 milionů vyšetření-ošetření (při plné návratnosti výkazů by odhadem počet ošetření činil 39 milionů ošetření). V návštěvní službě bylo provedeno 2,2 % vyšetření, preventivní prohlídky dospělých představovaly v průměru 6,2 % z celkového počtu ošetření-vyšetření.

Na 1 průměrný roční úvazek praktického lékaře pro dospělé připadalo 7 383 ošetření-vyšetření. Nejnižší počet ošetření-vyšetření je dlouhodobě zaznamenáván v Hl. m. Praze (5 700 v roce 2012). Naopak nejvíce ošetření-vyšetření na 1 praktického lékaře vykázaly kraje Ústecký, Liberecký, Královéhradecký a Pardubický (všechny přes 8 000).

Na 1 registrovaného pacienta připadalo v průměru 4,5 návštěvy praktického lékaře za rok (4,6 v roce 2011). Krajské hodnoty tohoto ukazatele se pohybovaly od 3,9 návštěv v Hl. m. Praha do 5,0 v krajích Jihočeském a Zlínském.

Z 1 000 registrovaných pacientů u praktických lékařů pro dospělé bylo sledováno (bez ohledu na to, zda pacienta pro uvedenou diagnózu sleduje sám praktický lékař nebo lékař specialista) pro hypertenzní onemocnění 223,9 pacientů, pro ischemické nemoci srdce 93,9, z toho pro infarkt myokardu 10,4, a z důvodu cévních nemocí mozku 31,6 pacientů. Z důvodu obezity bylo sledováno z 1 000 registrovaných pacientů 119,5 pacientů. Za obézní pacienty jsou považováni pacienti, jejichž index tělesné hmotnosti (BMI - kg/m²) je roven nebo větší 30. Pacienti s nově zjištěným vybraným chronickým onemocněním tvořili u hypertenzní nemoci 7,2 %, u ischemické choroby srdce 6,7 % a u cévních nemocí mozku 9,8 %. Pro obezitu bylo nově diagnostikováno 6,5 % sledovaných obézních pacientů.

Závěr:

Zajištění primární péče o dospělé pacienty je v České republice dlouhodobě bez výraznějších změn, počet registrovaných pacientů na 1 praktického lékaře pro dospělé se pohybuje kolem 1 600 pacientů. Počet návštěv na 1 registrovaného pacienta se snížil ze 4,6 v roce 2011 na 4,5. Postupně „stárnoucí“ věková struktura praktických lékařů pro dospělé signalizuje problém pro budoucí zajištění primární péče. Ke konci roku 2012 tvořili praktičtí lékaři pro dospělé ve věku 55 a více let již více než polovinu (52,3 %).

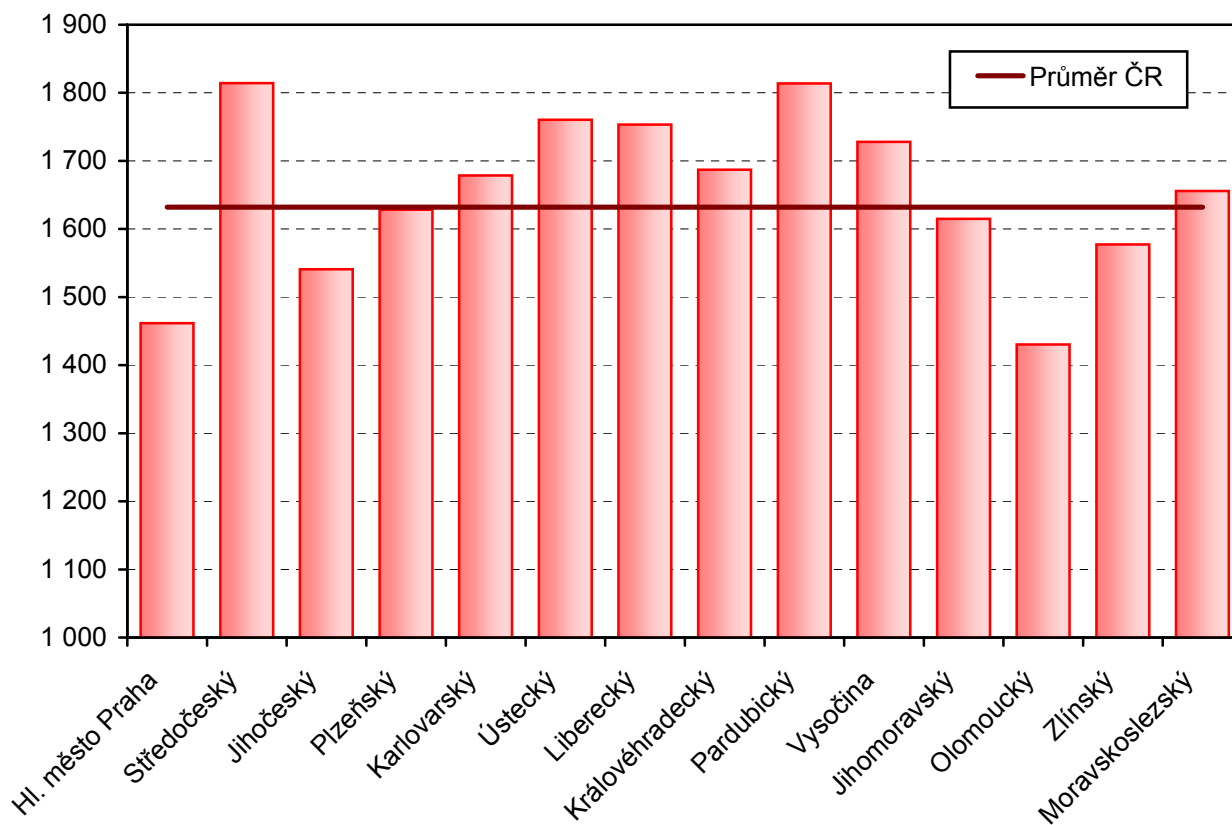
Vypracovala: Ing. Miloslava Chudobová

Tab. 1: Činnost praktických lékařů pro dospělé

Kraj / ČR	Lékaři (přepočtený počet) ¹⁾	Počet ošetření-vyšetření		Preventivní prohlídky v % z celkového počtu ošetření- vyšetření	Počet registrovaných pacientů na 1 lékaře
		na 1 lékaře	na 1 registr. pacienta		
Hl. město Praha	781,27	5 669,8	3,9	7,2	1 462
Středočeský	523,55	7 931,2	4,4	5,5	1 814
Jihočeský	335,85	7 675,6	5,0	5,7	1 541
Plzeňský	288,85	6 798,0	4,2	6,2	1 628
Karlovarský	140,21	7 275,7	4,3	5,9	1 679
Ústecký	375,88	8 294,2	4,7	6,8	1 760
Liberecký	208,78	8 245,1	4,7	6,4	1 753
Královéhradecký	291,79	8 234,7	4,9	5,6	1 687
Pardubický	231,96	8 275,8	4,6	5,8	1 814
Vysočina	232,99	7 869,7	4,6	5,5	1 728
Jihomoravský	607,58	7 749,4	4,8	5,3	1 615
Olomoucký	368,02	6 967,2	4,9	6,8	1 430
Zlínský	299,17	7 845,5	5,0	5,9	1 577
Moravskoslezský	603,68	7 122,8	4,3	6,9	1 656
ČR	5 289,58	7 382,9	4,5	6,2	1 632

¹⁾ Zdroj dat: Registr zdravotnických zařízení

**Počet registrovaných pacientů
na 1 praktického lékaře pro dospělé**

Tab. 2: Pacienti s vybraným chronickým onemocněním na 1 000 registrovaných pacientů v evidenci praktického lékaře pro dospělé *)

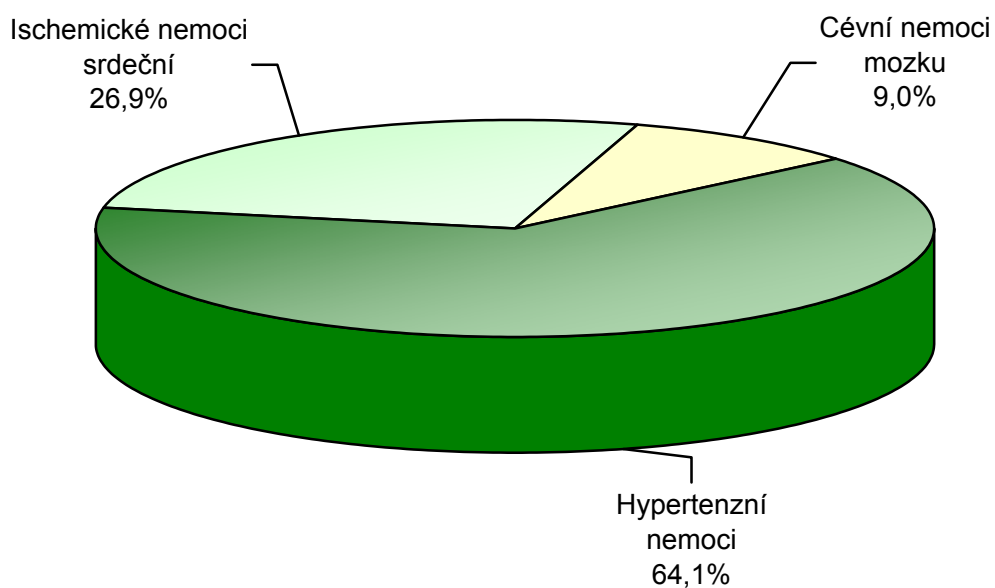
Území	Pacienti s vybraným chronickým onemocněním na 1 000 registrovaných pacientů				
	obezita	hypertenzní nemoci (I10–I15)	ischemické nemoci srdeční		cévní nemoci mozku (I60–I69)
			celkem (I20–I25)	z toho infarkt myokardu (I21–I22)	
Hl. město Praha	115,6	214,5	95,2	8,6	33,5
Středočeský	135,2	228,4	102,4	11,4	31,3
Jihočeský	141,5	234,0	97,6	11,2	30,1
Plzeňský	122,6	222,9	87,5	12,1	29,4
Karlovarský	117,2	199,5	80,6	10,0	22,5
Ústecký	145,4	229,2	96,1	10,8	35,8
Liberecký	132,3	219,1	95,2	14,0	30,8
Královéhradecký	124,0	244,1	90,1	9,1	25,0
Pardubický	122,3	240,2	86,3	11,0	29,0
Vysočina	101,5	221,4	100,1	9,1	31,1
Jihomoravský	113,8	222,1	92,7	9,7	35,3
Olomoucký	102,8	217,5	89,2	8,9	32,3
Zlínský	141,8	234,5	106,3	10,9	39,0
Moravskoslezský	84,8	214,3	87,3	11,1	27,5
ČR	119,5	223,9	93,9	10,4	31,6

Tab. 3: Procento pacientů s nově zjištěným vybraným chronickým onemocněním z celkového počtu pacientů s vybraným chronickým onemocněním *)

Území	Procento pacientů s nově zjištěným vybraným chronickým onemocněním				
	obezita	hypertenzní nemoci	ischemické nemoci srdeční		cévní nemoci mozku
			celkem	z toho infarkt myokardu	
Hl. město Praha	7,0	9,1	8,4	16,7	9,4
Středočeský	6,5	5,4	5,4	11,1	7,4
Jihočeský	6,6	6,9	7,3	17,9	9,8
Plzeňský	4,8	5,2	4,7	11,2	8,3
Karlovarský	8,7	5,2	5,4	13,3	8,8
Ústecký	5,5	8,9	6,6	17,5	9,6
Liberecký	7,4	8,1	7,5	16,0	12,1
Královéhradecký	9,4	7,0	6,9	15,6	10,1
Pardubický	6,3	6,2	7,0	13,7	9,7
Vysočina	5,4	6,3	6,2	19,5	9,5
Jihomoravský	5,4	7,0	6,5	17,6	10,8
Olomoucký	8,1	7,6	7,6	20,9	11,2
Zlínský	4,7	6,4	5,5	17,5	9,2
Moravskoslezský	7,6	7,8	7,2	15,2	11,4
ČR	6,5	7,2	6,7	15,8	9,8

*) Uvedeni všichni pacienti s vybraným chronickým onemocněním z registrovaných pacientů u praktického lékaře, bez ohledu na to, zda je pro uvedenou diagnózu sleduje sám praktický lékař nebo odborný lékař

Struktura pacientů s vybraným onemocněním oběhové soustavy podle kartoték PL pro dospělé

Pacienti s vybraným onemocněním oběhové soustavy na 1 000 registrovaných pacientů podle kartoték PL pro dospělé

